

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૯ એસ. સી. આર. ૨૫૧

યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

સુશીલ કુમાર ગોદારા

(સિવિલ અપીલ નંબર ૫૮૮૭/૨૦૨૧)

૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૧

[ન્યાયમૂર્તિશ્રી ઉદય ઉમેશ 111 લલિત, ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. રવિન્દ્ર ભટ્ટ અને

ન્યાયમૂર્તિશ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી]

મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮:કલમ-૩૯ અને ૧૯૨-વીમા દાવો-
પ્રતિવાદી-ફરિયાદીએ તેની બોલેરો કાર માટે પંજાબમાં વીમા પોલિસી મેળવી
હતી, જોકે તે રાજસ્થાનનો રહેવાસી હતો-વાહનની કામચલાઉ નોંધણી હતી

(૨૦/૦૬/૨૦૧૧ થી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧)-૨૮/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ , તે પોતાના નિવાસસ્થાનની બહાર, જોધપુર ગયો, પોતાની કારમાં, અને એક ગેસ્ટ હાઉસમાં રાતોરાત રોકાયો અને જોધપુરમાં ગેસ્ટ હાઉસ પરિસરની બહાર કાર પાર્ક કરી-બીજી સવારે, તેને ખબર પડી કે કાર ચોરી થઈ ગઈ છે-નુકસાન માટે દાવો-કર્યો જ્યારે વીમાપાત્ર ઘટના બને છે જે સંભવિત રીતે જવાબદારીમાં પરિણમે છે, ત્યારે વીમાના કરારમાં સમાવિષ્ટ શરતોનો કોઈ મૂળભૂત ભંગ થવો જોઈએ નહીં-પ્રતિવાદીના વાહનની કામચલાઉ નોંધણી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી-જો કે, માત્ર વાહન જ ચલાવવામાં આવ્યું ન હતું, પરંતુ બીજા શહેરમાં પણ લઈ જવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં તેને પ્રતિવાદીના પરિસર સિવાય અન્ય જગ્યાએ રાતોરાત ગોઠવવામાં આવ્યું હતું-એવું સૂચવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નથી કે પ્રતિવાદીએ નોંધણી માટે અરજી કરી હતી અથવા તે નોંધણીની રાહ જોઈ રહ્યો હતો-તેનું કોઈ પરિણામ નથી, કે કાર રસ્તા પર ચાલતી ન હતી, જ્યારે તે ચોરી થઈ હતી; ભૌતિક હકીકત એ છે કે સ્વીકાર્યું કે, કામચલાઉ નોંધણીની મુદત પૂરી થયા પછી, તેને તે સ્થળે લઈ જવામાં આવી હતી જ્યાંથી તેની ચોરી થઈ હતી-પરંતુ તેની ચોરી ન થઈ હોત તો , પ્રતિવાદીએ વાહનને પાછું ધકેલી દીધું હોત-ચોરીની તારીખે, વાહનને માન્ય નોંધણી વિના ચલાવવામાં આવ્યું હતું/તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો, જે મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ-૩૯ અને ૧૯૨૧નું સ્પષ્ટ ઉલ્લંઘન હતું-પોલિસીના નિયમો અને શરતોનું મૂળભૂત ઉલ્લંઘન હતું, જેમ કે * નરિન્ડર

સિંહ દ્વારા વીમાદાતાને પોલિસી-ગ્રાહક સુરક્ષા-વીમા દાવાને નકારી કાઢવાનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો હતો.

*નરિન્દર સિંહ વિરુદ્ધ ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની
લિમિટેડ (૨૦૧૪) ૯ એસસીસી ૩૨૪:[૨૦૧૪] ૯
એસ. સી. આર. ૫૫૧-૫૨ આધાર રાખ્યો હતો.

નવીન કુમાર વિરુદ્ધ નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની
લિમિટેડ [આર.પી/૨૫૦/૨૦૧૯] એ
૨૬/૧૧/૨૦૧૯ પર નિર્ણય લીધો-ઉલ્લેખિત.

કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૨૦૧૪] ૯ એસ.સી.આર. ૫૫૧ એ પેરા ૪ પર આધાર રાખ્યો હતો.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૫૮૮૭/૨૦૨૧.

આર. પી. નંબર ૧૯૮૪/૨૦૧૫ માં રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ
આયોગના ૧૧/૧૨/૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અમિત કુમાર સિંહ, શ્રીમતી કે. એનાટોલી સેમા, સુશ્રી ચુબાલેમલા ચાંગ,
અપીલકર્તાના વકીલો.

પ્રતિવાદીના વકીલ સુશ્રી ગૌરી પુરી.

કોર્ટનો આદેશ આમના દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. રવિન્દ્ર ભટ્ટ

૧. અપીલના અંતિમ નિકાલ માટે પક્ષકારોના વકીલની તેમની સંમતિ સાથે સુનાવણી કરવામાં આવી હતી. અપીલકર્તા (આથી "વીમાદાતા") રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, નવી દિલ્હી¹ ("હવે પછી એન.સી.ડી.આર.સી.") ના ચુકાદા અને આદેશ પર સવાલ ઉઠાવે છે. વિવાદિત આદેશમાં, એન. સી. ડી. આર. સી. એ અપીલકર્તાની પુનરીક્ષણ અરજીને ફગાવી દીધી હતી, જેમાં રાજસ્થાન રાજ્ય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, બીકાનેર ખાતેની સર્કિટ બેન્ચ (ત્યારબાદ "રાજ્ય આયોગ") ના આદેશને² પડકારવામાં આવ્યો હતો.

1 પુનરાવર્તન અરજી નંબર ૧૯૮૪/૨૦૧૫ માં તારીખ ૧૧/૧૨/૨૦૨૦

2 તારીખ ૨૦/૦૩/૨૦૧૫, એફએ નંબર ૨૪૪/૨૦૧૩ માં

૨. પ્રતિવાદી-ફરિયાદીએ તેની બોલેરો કાર માટે વીમાદાતા પાસેથી પંજાબમાં ક્યાંક વીમા પોલિસી^૩ મેળવી હતી, જોકે તે રાજસ્થાનના શ્રી ગંગાનગરનો રહેવાસી હતો.વાહનની કામચલાઉ નોંધણી હતી (૨૦-૦૬-૨૦૧૧ થી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ સુધીનં. પીબી-૧૧-ટી-૫૧૦૧).વીમાની રકમ ૬૧૭૮૦૦/- રૂપિયા હતી.જોકે, વાહનની કામચલાઉ નોંધણી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી.

૩. પ્રતિવાદી/ફરિયાદી ખાનગી ઠેકેદાર તરીકે વ્યવસાયમાં રોકાયેલો હોવાથી, વ્યવસાયિક હેતુઓ માટે તેણે શહેરની બહાર રહેવું પડતું હતું. ૨૮/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ ફરિયાદી વ્યવસાયિક હેતુઓ માટે જોધપુર ગયો હતો અને રાત્રે ગીતા ગેસ્ટ હાઉસમાં રોકાયો હતો.ત્યાં તેમનું વાહન ગેસ્ટ હાઉસ પરિસરની બહાર પાર્ક કરવામાં આવ્યું હતું.જ્યારે પ્રતિવાદી સવારે જાગી ગયો ત્યારે તેને જાણવા મળ્યું કે બોલેરોની કાર ચોરી થઈ ગઈ છે.તેમણે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૭૯ હેઠળ ગુનાઓ આચરવાનો આરોપ લગાવીને જોધપુરના પીએસ ૨તનદા પાસે ૨૯/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ પ્રથમ માહિતી અહેવાલ (એફ. આઈ. આર.) દાખલ કર્યો હતો. જો કે, ૩૦/૦૮/૨૦૧૧ ના રોજ

૩ પોલિસી નંબર ૨૦૦૧૦૪/૩૧/૧૧/૦૧૦૦૦૦૦૮૪૭

પોલીસે અંતિમ અહેવાલ દાખલ કર્યો હતો જેમાં જણાવ્યું હતું કે વાહન શોધી શકાયું નથી.

જ. પ્રતિવાદીએ અપીલકર્તા/વીમાદાતા પાસેથી નુકસાનનો દાવો કર્યો હતો.જોકે, વીમા દાવાને ત્રણ આધારો પર ૨૩/૦૧/૨૦૧૩ ના આદેશ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો:

(i) વાહનની ચોરીની જાણ વીમાદાતાને વિલંબ પછી આપવામાં આવી હતી જે પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન હતું.

(ii) વાહનની કામચલાઉ નોંધણી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ પર સમાપ્ત થઈ ગઈ અને પ્રતિવાદીએ વાહનની કાયમી નોંધણી કરાવી ન હતી; અને

(iii) ફરિયાદીએ પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન કરીને મહેમાનગૃહની બહાર વાહનને અડ્યા વિના છોડી દીધું હતું.

પ. તેના દાવાના અસ્વીકારથી નારાજ પ્રતિવાદી/ફરિયાદીએ જિલ્લા ફોરમ ગ્રાહક સંરક્ષણ, શ્રી ગંગાનગર (ત્યારબાદ "જિલ્લા ફોરમ") સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી કે વીમાદાતાએ તેને વાહન માટે વીમાની રકમ ભાડાની રકમ

રૂ.૧,૪૦,૦૦૦/- સાથે ચૂકવવી જોઈએ અને માનસિક વેદના અને મુકદ્દમાના ખર્ચ માટે રાહતની પણ માંગણી કરી હતી.

૬. જિલ્લા મંચ સમક્ષ વીમાદાતાની સ્થિતિ એ હતી કે ચોરીની ઘટના ન બની હતી ત્યાં સુધી, ફરિયાદીનું વાહન નોંધાયેલું ન હતું જે વીમા પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન હતું; તેથી વીમાદાતાએ ફરિયાદને રદ કરવાની વિનંતી કરી હતી.ડિસ્ટ્રિક્ટ ફોરમે વીમાદાતા સામેની ફરિયાદને ફગાવી દીધી હતી અને અવલોકન કર્યું હતું કે ૨૮/૦૭/૨૦૧૧ (ઘટનાની તારીખ) ના રોજ વાહનની કામચલાઉ નોંધણીની મુદત પૂરી થઈ ગઈ હતી અને એન.સી.ડી.આર.સી.ના અગાઉના બે આદેશોના આધારે તારણ કાઢ્યું હતું કે જો ચોરીના સમયે વાહન નોંધાયેલું ન હોય તો દાવો ફરિયાદીને ચૂકવવાપાત્ર નથી.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે વીમાદાતા દ્વારા દાવાને નકારી કાઢવો એ તેની સેવામાં ખામી નથી.તેમની ફરિયાદ રદ થવાથી નારાજ થઈને પ્રતિવાદી/ફરિયાદીએ રાજ્ય આયોગનો સંપર્ક કર્યો હતો.રાજ્ય આયોગે જિલ્લા મંચના આદેશને રદ કર્યો અને અપીલને મંજૂરી આપી અને જણાવ્યું કે વીમાદાતાએ ફરિયાદીના વાહનને ચોક્કસ એન્જિન અને ચેસિસ નંબરથી આવરી લીધું હતું અને પોલિસી જારી કરી હતી, અને તે પોલીસી ચાલુ હતી તે દરમિયાન વાહનની ચોરી થઈ હતી, તે સક્ષમ અધિકારી પાસેથી કાયમી નોંધણી પ્રમાણપત્રની ગેરહાજરીના તકનીકી, નાના અને તુચ્છ આધારો પર વીમાદાતાના વાસ્તવિક દાવાને નકારી શકે નહીં અને આમ વાહનના

નુકસાન માટે વીમાદાતાને વળતર આપવાની તેની જવાબદારીમાંથી છટકી શકે નહીં. રાજ્ય આયોગે વીમાદાતાને ફરિયાદ દાખલ કરવાની તારીખથી દર વર્ષે ૯ ટકા વ્યાજ સાથે પ્રતિવાદી/ફરિયાદીને રૂ. ૬૧૭૮૦૦/- (રૂ. છ લાખ સત્તર હજાર આઠસો માત્ર) ની રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને પ્રતિવાદી/ફરિયાદીને મુકદ્દમાના ખર્ચ તરીકે રૂ. ૨૦,૦૦૦/- પણ ચૂકવવા જણાવ્યું હતું. વીમાદાતાએ એન. સી. ડી. આર. સી. સમક્ષ પુનરીક્ષણ અરજી કરવામાં આવી હતી જે રાજ્ય આયોગના તર્કને સમર્થન આપતા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૭. આ અદાલતે નોટિસ જારી કરી; બજી ગયેલ હોવા છતાં, પ્રતિવાદી હાજર થયેલ ન હતું. આ સંજોગોમાં, કોર્ટને મદદ કરવા માટે સુશ્રી ગૌરી પુરીને ન્યાયમિત્ર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી. કોર્ટે અરજદારના વિ.વ.શ્રી. શ્રી અમિત સિંહ, એઓઆર અને વિદ્વાન ન્યાયમિત્રને સાંભળ્યા હતા.

૮. શ્રી અમિત સિંહ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે એન. સી. ડી. આર. સી. એ *નરિન્દર સિંહ વિરુદ્ધ ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ*⁴ કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાની પ્રશંસા ન કરવામાં ભૂલ કરી હતી. તેમણે એન. સી. ડી. આર. સી. ના અગાઉના આદેશ પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, જે *નવીન*

4 (૨૦૧૪) ૯ એસસીસી ૩૨૪.

કુમાર વિરુદ્ધ નેશનલ ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ⁵ છે.એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે વિવાદિત આદેશને રદ કરવો જોઈએ, કારણ કે એન. સી. ડી. આર. સી. એ આ અદાલતના બંધનકર્તા ચુકાદાની અવગણના કરી હતી અને તે પરિસ્થિતિની અવગણના કરી હતી કે તે વાહનની કોઈ નોંધણી નહોતી.આ નીતિનું મૂળભૂત ઉદ્દેશ્ય હતું, જે વીમાદાતાને તેના હેઠળના દાવાઓને નકારી કાઢવાનો અધિકાર આપે છે.

૯. બીજી તરફ વિદ્વાન ન્યાયમિત્રએ વિનંતી કરી હતી કે આ અદાલતે રાજ્ય આયોગ અથવા એન. સી. ડી. આર. સી. ના તારણોમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત) માં ચુકાદો અકસ્માતને કારણે ક્ષતિગ્રસ્ત વાહન માટે વળતરના દાવા સાથે સંબંધિત છે, વાહનની ચોરીને કારણે નહીં, અને તેથી તે વર્તમાન કેસને લાગુ પડતો નથી.તેમણે વિનંતી કરી કે વર્તમાન કેસમાં, એવું ન કહી શકાય કે પોલિસી ધારકનું વાહન નોંધણી વગરનું હતું; પરંતુ તેને કામચલાઉ નંબર સોંપવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તેની મુદત પૂરી થયાના થોડા દિવસો પછી ચોરી થઈ હતી.આપેલ સંજોગોમાં, આ અદાલત દ્વારા નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત) માં વ્યક્ત કરવામાં આવેલી રીતમાં જવાબદારીનો સમાવેશ લાગુ પડતો ન હતો.

5 [આર.પી/૨૫૦/૨૦૧૯] એ ૨૬/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ નક્કી થયેલ હતું.

૧૦. ઉપરોક્ત હકીકતો પરથી જે બાબત સ્પષ્ટ થાય છે તે એ છે કે પોલિસીધારકે નવી બોલેરો ખરીદી હતી જેની કામચલાઉ નોંધણી હતી.તે નોંધણી ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ સમાપ્ત થઈ ગઈ.પ્રતિવાદી/ફરિયાદીએ ક્યારેય એવો આરોપ અથવા પુરાવો આપ્યો નથી કે તેણે કાયમી નોંધણી માટે અરજી કરી છે, અથવા ૧૯/૦૭/૨૦૧૧ થી આગળ કામચલાઉ નોંધણીના વિસ્તરણની માંગ કરી છે.તેઓ તેમના નિવાસસ્થાનની બહાર, તેમની કારમાં જોધપુર ગયા અને એક ગેસ્ટ હાઉસમાં રાત રોકાયા.૨૮/૦૭/૨૦૧૧ ની સવારે, તેને ખબર પડી કે કાર ચોરી થઈ ગઈ છે, જ્યારે તે જોધપુરમાં ગેસ્ટ હાઉસ પરિસરની બહાર પાર્ક કરવામાં આવી હતી.

૧૧. નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત) માં, દાવો એક અકસ્માતના સંદર્ભમાં હતો, જેમાં વાહનનો સમાવેશ થતો હતો, જેની કામચલાઉ નોંધણીની મુદત પૂરી થઈ ગઈ હતી.આ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે વીમાદાતા જવાબદાર નથી, અને અવલોકન કર્યું હતું કે:

“૧૨. કલમ ૩૯નું અવલોકન દર્શાવે છે કે કોઈ પણ વ્યક્તિ કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર નોંધણી અધિકારી દ્વારા આપવામાં

આવેલી કોઈપણ માન્ય નોંધણી વિના કોઈપણ જાહેર સ્થળે મોટર વાહન ચલાવી શકશે નહીં.

૧૩. જો કે, કલમ ૪૩ અનુસાર, વાહનનો માલિક કામચલાઉ નોંધણી અને કામચલાઉ નોંધણી ચિહ્ન માટે નોંધણી અધિકારીને અરજી કરી શકે છે. જો આવી કામચલાઉ નોંધણી સત્તાધિકારી દ્વારા આપવામાં આવે છે, તો તે માત્ર એક મહિનાથી વધુ ન હોય તેવા સમયગાળા માટે જ માન્ય રહેશે. કલમ ૪૩ના પરંતુકમાં સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી છે કે નોંધણી અધિકારી દ્વારા એક મહિનાનો સમયગાળો આવા વધુ સમયગાળા માટે માત્ર એવા કિસ્સામાં લંબાવી શકાય છે કે જેમાં ચેસિસના સંદર્ભમાં કામચલાઉ નોંધણી આપવામાં આવે છે જેમાં બોડી જોડવામાં આવી નથી અને તેને બોડી સાથે ફીટ કરવા માટે અથવા માલિકના નિયંત્રણની બહારના અણધાર્યા સંજોગો માટે એક મહિનાના ઉપરોક્ત સમયગાળા પછી વર્કશોપમાં અટકાયતમાં રાખવામાં આવે છે.

૧૪. નિર્વિવાદપણે, સંબંધિત વાહનના સંદર્ભમાં કામચલાઉ નોંધણી આપવામાં આવી હતી, જે ૧૧/૦૧/૨૦૦૬ પર સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી અને કથિત અકસ્માત ૦૨/૦૨/૨૦૦૬ પર થયો

હતો જ્યારે વાહન કોઈપણ નોંધણી વિના હતું. અપીલકર્તા દ્વારા એવું કંઈપણ રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યું નથી જે દર્શાવે છે કે ૧૧/૦૧/૨૦૦૬ પહેલાં અથવા પછી, જ્યારે કામચલાઉ નોંધણીનો સમયગાળો સમાપ્ત થયો હોય, ત્યારે અપીલકર્તા, વાહનના માલિકે કાયદાની કલમ ૩૯ હેઠળ વિચાર્યા મુજબ કાયમી નોંધણી માટે અરજી કરી હોય અથવા કેટલાક વિશેષ કારણોના આધારે કામચલાઉ નોંધણી તરીકે સમયગાળો વધારવા માટે કોઈ અરજી કરી હોય. અમારા મતે, તેથી, કોઈપણ નોંધણી વિના જાહેર રસ્તા પર વાહનનો ઉપયોગ કરવો એ માત્ર મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૮૨ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનો જ નથી, પરંતુ નીતિ કરારની શરતો અને નિયમોનું મૂળભૂત ઉલ્લંઘન પણ છે.”

૧૨. નવીન કુમાર (ઉપરોક્ત) માં, એન. સી. ડી. આર. સી. એ તેની બેન્ચને આવેલ સંદર્ભનો નિર્ણય કર્યો અને જણાવ્યું કે:

“૯. ઉપર જણાવેલા કારણો માટે, સંદર્ભનો જવાબ નીચેની શરતોમાં આપવામાં આવ્યો છે:—

(i) જો માન્ય નોંધણી વિનાનું વાહન જાહેર સ્થળ અથવા અન્ય કોઈ સ્થળે ચલાવવામાં આવ્યું હોય અથવા તેનો ઉપયોગ કરવામાં

આવ્યો હોય/ચલાવવામાં આવ્યો હોય, જે વીમાના કરારની શરતો અને નિયમોનું મૂળભૂત ઉલ્લંઘન હશે, પછી ભલે તે વાહન ચોરી કે ગુકસાનના સમયે ચલાવવામાં ન આવ્યું હોય.

(ii) જો માન્ય નોંધણી વિનાના વાહનનો ઉપયોગ જાહેર સ્થળ અથવા અન્ય કોઈ સ્થળે કરવામાં આવે/ચલાવવામાં આવે, તો તે પોલિસીના નિયમો અને શરતોનું મૂળભૂત ઉલ્લંઘન ગણાશે, ભલે વાહનના માલિકે કામચલાઉ નોંધણીની મુદત પૂરી થાય તે પહેલાં કાયદાની કલમ ૪૧ ની શરતોમાં નોંધણી જારી કરવા માટે અરજી કરી હોય, પરંતુ નિયમિત નોંધણી જારી કરવામાં આવી નથી.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૩. વર્તમાન કેસમાં, પ્રતિવાદીના વાહનની કામચલાઉ નોંધણી ૨૮/૦૭/૨૦૧૧ પર સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી.વાહનને માત્ર ચલાવવામાં જ આવ્યું નહોતું, પરંતુ બીજા શહેરમાં પણ લઈ જવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં તેને પ્રતિવાદીના પરિસર સિવાય અન્ય જગ્યાએ રાતોરાત તૈનાત કરવામાં આવ્યું હતું.પ્રતિવાદીએ નોંધણી માટે અરજી કરી હતી અથવા તે નોંધણીની રાહ જોઈ રહ્યો હતો તેવું સૂચવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નથી.આ સંજોગોમાં, આ અદાલતના અભિપ્રાયમાં, નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત) નો ગુણોત્તર લાગુ પડે છે.નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત)

અકસ્માતના સંદર્ભમાં હતા, તે મહત્વનું નથી.આમ છતાં, પ્રતિવાદીએ પોતાનું વાહન ચલાવ્યું અને તેને જોધપુર લઈ ગયો, જ્યાં ચોરી થઈ હતી.તેનું કોઈ પરિણામ નથી, કે જ્યારે કારની ચોરી થઈ ત્યારે તે રસ્તા પર ચાલતી ન હતી; ભૌતિક હકીકત એ છે કે સ્વીકાર્યું છે કે, કામચલાઉ નોંધણીની મુદત પૂરી થયા પછી તેને તે સ્થળે લઈ જવામાં આવી હતી જ્યાંથી તેની ચોરી થઈ હતી. જો વાહનની ચોરી થઈ ન હોત તો, પ્રતિવાદીએ વાહનને પાછું ધકેલી દીધું હોત.મહત્વપૂર્ણ બાબત એ છે કે કાયદાનો આ અદાલતનો અભિપ્રાય એ છે કે જ્યારે વીમાપાત્ર ઘટના કે જે સંભવિત રીતે જવાબદારીમાં પરિણમે છે બજે, ત્યારે વીમાના કરારમાં સમાવિષ્ટ શરતોનો કોઈ મૂળભૂત ભંગ થવો જોઈએ નહીં.તેથી, ચોરીની તારીખે, વાહનને માન્ય નોંધણી વિના ચલાવવામાં આવ્યું હતું/તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો, જે મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ

6 **૩૯.નોંધણી માટેની જરૂરિયાત.**— કોઈ પણ વ્યક્તિ કોઈ મોટર વાહન ચલાવશે નહીં અને મોટર વાહનના માલિકે કોઈપણ જાહેર સ્થળે અથવા અન્ય કોઈ જગ્યાએ વાહન ચલાવવાનું કારણ કે મંજૂરી આપવી નહીં સિવાય કે વાહન આ પ્રકરણ અનુસાર નોંધાયેલું હોય અને વાહનનું નોંધણી પ્રમાણપત્ર સસ્પેન્ડ અથવા રદ કરવામાં આવ્યું ન હોય અને વાહનમાં નિયત રીતે પ્રદર્શિત નોંધણી ચિહ્ન હોય:

પરંતુ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચવવામાં આવે તેવી શરતોને આધિન વેપારીના કબજામાં રહેલા મોટર વાહનને આ કલમની કોઈ બાબત લાગુ પડશે નહીં.

૩૯ અને ૧૯૨નું સ્પષ્ટ ઉલ્લંઘન છે.આ નીતિના નિયમો અને શરતોના મૂળભૂત ઉલ્લંઘનમાં પરિણમે છે, જેમ કે આ અદાલતે નરિન્દર સિંહ (ઉપરોક્ત) માં ચુકાદો આપ્યો છે, જે વીમાદાતાને નીતિને નકારી કાઢવાનો અધિકાર આપે છે.

૧૯૨. નોંધણી વગર વાહનનો ઉપયોગ કરવો.—(૧) જે કોઈ મોટર વાહન ચલાવે છે અથવા કલમ ૩૯ ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરીને મોટર વાહનનો ઉપયોગ કરવા દે છે અથવા મંજૂરી આપે છે, તે પ્રથમ ગુના માટે દંડનીય રહેશે, જે પાંચ હજાર રૂપિયા સુધી વધી શકે છે, પરંતુ બીજા અથવા અનુગામી ગુના માટે બે હજાર રૂપિયાથી ઓછો નહીં હોય, જેમાં એક વર્ષ સુધીની કેદ અથવા દસ હજાર રૂપિયા સુધીનો દંડ થઈ શકે છે, પરંતુ તે પાંચ હજાર રૂપિયાથી ઓછો નહીં હોય અથવા બંને દંડનીય રહેશે:

જો કે અદાલત, નોંધવાના કારણો માટે, ઓછી સજા લાદી શકે છે.

(૨) આ વિભાગમાં કંઈપણ બીમારી અથવા ઈજાઓથી પીડાતી વ્યક્તિઓના પરિવહન માટે અથવા તકલીફ દૂર કરવા માટે ખોરાક અથવા સામગ્રીના પરિવહન માટે અથવા સમાન હેતુ માટે તબીબી પુરવઠાના પરિવહન માટે કટોકટીમાં મોટર વાહનના ઉપયોગને લાગુ પડશે નહીં.

પરંતુ વાહનનો ઉપયોગ કરતી વ્યક્તિઓ આવા ઉપયોગની તારીખથી સાત દિવસની અંદર પ્રાદેશિક પરિવહન સત્તામંડળને તે વિશે જાણ કરે.

૧૪. આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે એન. સી. ડી. આર. સી. ના આદેશને ટકાવી ન શકાય.વધુમાં, એન. સી. ડી. આર. સી. એ આ અદાલતના સ્પષ્ટ બંધનકર્તા ચુકાદાની અવગણના ન કરવી જોઈએ-તેણે નવીન કુમાર (ઉપરોક્ત) માં પણ તેના ચુકાદાની અવગણના ન કરવી જોઈએ.વિદાય લેતા પહેલા, આ અદાલત વિદ્વાન ન્યાયમિત્ર, સુશ્રી ગૌરી પુરી દ્વારા આપવામાં આવેલી સહાય માટે તેની પ્રશંસા વ્યક્ત કરે છે.

૧૫. આ કારણોસર, વિવાદિત આદેશ અને રાજ્ય આયોગના આદેશને આથી રદ કરવામાં આવે છે; પ્રતિવાદીની ફરિયાદ રદ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ પર આદેશ આપ્યા વિના, આ શરતોમાં અપીલની મંજૂરી છે.

(૩) જે અદાલતમાં પેટા-કલમ (૧) માં નિર્દિષ્ટ પ્રકૃતિના ગુનાના સંદર્ભમાં કોઈ પણ દોષિત ઠરાવવામાં આવે છે, તે અદાલત નીચેની અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશને રદ કરી શકે છે અથવા તેમાં ફેરફાર કરી શકે છે, તેમ છતાં જે દોષિત ઠરાવવામાં આવ્યો હતો તેના સંબંધમાં કોઈ અપીલ કરવામાં આવી નથી.

સમજૂતી.--કલમ ૫૬ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરીને મોટર વાહનનો ઉપયોગ કરવો એ કલમ ૩૮ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન માનવામાં આવશે અને પેટા-કલમ (૧) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તેવી જ રીતે સજા થશે.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.